

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Nyilttér pettsora 50 fillér.

Felolós szerkesztő:
DÉKÁNY MIHALY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

Textilgyár Csáktornyan.

Ma már Muraközben is oly mértékben vándorol ki a különben szorgalmas és aránylag kevéssel megelégedő horvát ajku lakosság, hogy ez már olyanoknak is feltűnik, akik egyébként a kivándorlással nem is foglalkoznak. E kivándorlás ill is, mint az ország sok helyén, a kereseti viszonyokban találja alapokát, miért is a kivándorlás csökkenése csakis a kereseti viszonyok előnyös megváltoztatásával korlátozható. Sokan gondolkodnak erről és kutatnak az eszközök után, a melyek a kereseti viszonyokat annyira javítanák, hogy a munkásköznek idehaza is elegendő és megfelelő értékű munkát biztosítanának. Ha valamely vidéken megtalálták és létesítették azokat az eszközöket, a melyek foglalkoztatják a környékbeli munkás kezeket s azoknak kielégítő keresetet biztosítanak, azon a vidéken megszűnik a kivándorlás önmagától.

Ezek a gondolatok járták át és hevítték egyik hazafias gondolkodású csáktornyai kereskedőnk is a múlt napokban, mikor a lapokban egy a kormány támogatásával létesítendő textilgyár alapításáról olvasott. Elgondolta, mily szép és előnyös volna Csáktornyára és környékének lakosságára, ha itt a hármass határszélen egy nagyobb szabású textilgyár létesülne, mely állandó és előnyös munkabérű foglalkozást biztosítana a szorgalmas és már nagyon is kivándorlásnak indult hazafias muraközi népek. Gondolatait papírosra tette és elküldölte az »Egyetértés« című fővárosi lapnak, hogy az hívja fel az új textilgyárat alapítókat figyelmét Muraközre, illetőleg Csáktornyára, miszerint a kormány támogatásával létesítendő eme nagyobb szabású textilgyárat Csáktornyan állítsák fel. És pedig azért, hogy ezzel a kivándorlásnak indult muraközi népek jó keresetet nyújtván, visszatartsák a további kivándorlástól; de meg azért is, mert a muraközi népben, mely most is Ausztriában és Csehországban nagy számmal van alkalmazva fonó és szövő gyárakban, szorgalmas, kötelességtudó és ügyes munkásokat nyerne a gyár.

Az Egyetértés folyó hó 25-iki számának közgazdasági rovatában pedig a következőket olvashatjuk:

»Textilipar a Muraközben. Midőn Kosuth Ferenc a kereskedelemügyi kormány vezetését átvette, beköszöntő beszédében hangsúlyozta azt a nagyfontosságot, amelyvel textiliparunk megerősítése és fejlesztése bír. Az iparfejlesztés terén egy esztendő alatt sokat tett a kereskedelmi kormány s ez évi költségvetésében jelentős tétellel szerepel az új iparvállalatok állami támogatása is. Kézenfekvő dolog, hogy az ország azon vidékein alakuló iparvállalatokat kell a kereskedelmi miniszteriumnak első sorban anyagi segítséssel részesíteni, amely vidékek népe

munkaalkalom híján idegenbe menni kénytelen. Ilyen vidéke az országnak a Muraköz, hol régente virágzó textilipar volt. A zalamegyei muraközi horvát és németajku nép szorgalmas, kötelességtudó s textilipari foglalkozásra már betanított nép, mert odahaza nem lévén kilátása kenyérkeresetre, ezrével özőnlük át Ausztriába és Horvátországba, sőt Csehországba is. Ezek a munkások fonó, szövő és tölténygyárakban találnak alkalmazást. Ugy értesülünk, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a Fridrich—Kubinsky-féle textilgyárat Csáktornyan óhajtja felépíteni. Ha ez a vállalat ott létrejön, Muraköz népe állandó foglalkozást fog találni.

Már most nem tudjuk, mi igaz az Egyetértés eme közleményében; vajjon nem-e félre értése az általunk említett kereskedő levelének, ki csak még felakarta hívni a lap s ez által az új vállalat létesítőinek a figyelmét a muraközi népre, vagy pedig a gyárnak Csáktornyan való felállítása már befejezett dolog is. Annnyival azonban tartozunk Csáktornyának és a muraközi népek, hogy mivel e dolog már így a fővárosi lapok útján is felszínre vetődött, a város elöljárósága is képviselő testülete tegyen meg mindent ezen ügy érdekében. Gondolkozzék e gyár ügyéről, s ha annak szüksége mutatkozik rövidesen menessen a kerület országgyűlési képviselőjének s talán más zalai országgyűlési képviselőnek is a belevonásával küldöttséget a kereskedelemügyi miniszterhez és a gyárat alapító Pesti Magyar Kereskedelmi bankhoz és kérjék, szorgalmazzák a gyárnak csakugyan Csáktornyan leendő felállítását. Siessünk, nehogy elkéssünk és más szemesebb, gyorsabb gondolkodású város magának szerezze meg az új gyárat.

A gyermekek szobája.

A szülők műveltségére és gondolkodás-módjára nézve semmisen oly jó utmutató, mint a gyermekek szobája; csak itt jelen meg a ház szelleme a maga természetes valóságában.

Például, hol nem találunk a mai világban társalgó-termet, melyben csinos állványokon virágok, egy kis üveges könyvtárban pompás kötésű könyvek ne diszelegnének? — Megtörténhetik azonban, hogy aki azt hinné, hogy azokat a virágokat a házban sajátkezezőleg ültette, öntözte és ápolta, vagy hogy a szemlére kiállított lélekvirágokat: a könyveket, ihlett költők termékeit, mind egyenként ismeri, érti és érzi: rettenetesen csalódnék! Meglehet, hogy a házban éppen nem bajlódik e dolgokkal; arravaló a műkertész, könyvtáros, könyvkötő, kárpitos és szobaleány, hogy a társalgó-termet, e mostanság minden valamirevaló háztartás első kellékét, a kor, divat és rang kívánalmainak megfelelőleg kidiszítsék, s hogy az ott található tárgyakkal semmi más céljuk nincs, mint

a szemnek tetszeni és a család állásáról, műveltségéről és vagyonáról kedvező véleményt kelteni.

Egészen másként van a gyermekszobával s az idegen bizonyára kevésbé csatlható elővéleményt nyerne a család szelleméről, ha a társalgó helyett a gyermekek szobájában engednék várakozni, s ott egy kis időt tölteni a gyermekekkel és felügyelőjükkal. A dísz-szoba minden éke, fénye, izlése és kényelme inkább csak látszólagos értékkel bír, míg a gyermekszobában éppen megfordítva van: azt is hasznáért alkalmazzák, ami csak cicomának látszik.

De a gyermekszoba idegenekre nézve majd mindig egy hét pecséttel lezárt szentély marad.

Miért? Bizonyára, mint mindennek, ennek is megvan a maga oka.

Mint a hogy az ember sem magát, sem gyermekeit nem szereti idegenek előtt »pougyolá«-ban láttatni, hanem először csinosan felöltözik, »toiletlet csinál«, a minnek célja a természetes embert lehetőleg elburkolni, éppen úgy sok helyütt nem akarják a gyermekszobát kíváncsi szemek előtt feltárni, nehogy árulója legyen az ott uralkodó nevelési rendszernek, vagy — fájdalom! — nevelési rendszer hiányának.

Már csak külsejére nézve sem mindenhol a legelőnyösebb helyiségek közé tartozik.

Mihelyt a gyermekek annyira fölnövekednek, hogy az édes anyák közvetlen közellétét és gondozását nélkülözhetik — s mi hamar elérkezettnek hiszik ezt az időt mostauában — egy nevelőnő, dajka vagy egyszerű szolgáló felügyelete alatt, amint a vagyoni viszonyok engedik, s a rang parancsolja: külön lakó- és háló helyre utasítatnak. Ez aztán nem mindig éppen a legszebb; természetesen a szép szobák társalgó termek lesznek, szükségesegek a papa vagy mama számára, akik szeretik a kényelmet, míg a gyermekek szobájában néha még elegendő világosságról, friss levegőről és tisztaságról sincs gondoskodva.

Igaz, hogy a világitást sokszor külső körülmények nehezítik, de mégis azt hisszük, hogy — ha már éppen el kell választva lennie a gyermekszobának a szülők lakószobától, — annak a legszeretetteljesebb és szorgosabb gondoskodás tárgyául kellene szolgálnia. Nem szabadna hiányt szenvednie világosságról, friss levegőről, tisztaságról és rend tekintetében, annál kevésbé, mert a gyermekszoba egy-egy egész emberélet alapja van lerakva, mely onnan veszi legelső anyagi és szellemi fejlődését, tápját és alakját.

Mily boldogtalan, komor lelkű lehet az az ember, ki gyermekkorából valami sötét, rideg szobára emlékszik. melyben nevelkedett; míg az olyan emlék, mely egy kedves, világos, mosolygó szobát állít a lélek elé, melynek minden rézén szerető kéz gon-

doskodása látszott, későbbi években is napokig derültté teheti és teszi a szívet.

A szülőknek lelkükbe kellene vénsniök, hogy ne tartsák gyermekeik lakóhelyét azok anyagi és szellemi fejlődésére nézve közönyt; adjanak gyermekeiknek nappalra, de különösen éjjelre egészséges, jól szellőzött helyiséget, lehetőleg jó közel élet- és szeretetteljes lényükhöz, gondoskodásukhoz és érinthetőséghez! Ne zárják gyermekeiket homályos, hátsó kamrácskába, melyekben a fejlődő élet elsatnyul és szomorú tendenciára van kárthatva; adják nekik, ami legjobb helyiségük van, hogy ékességeik legyenek azok!

Muraköz selyemtenyésztése 1906-ban.

Semmi sem kedvtelenebb el annyira a tenyésztől, mint az, ha a hernyók láplálására szükséges szerfalevelet nem találja meg közvetlen közelben, hanem kénytelen azért több kilométerre, idegen községek határába elfaradni.

Mert hogy egyes helyeken a selyemtenyésztés nem jár azon haszonnal, a mely várható lett volna, ez arra vezethető vissza, hogy a jövedelemnek nem egy esetben, több mint felét felemészti azon költés, mely a szerdfa lomb beszerzésével jár.

Ezért selyemtenyésztésünknek továbbfejlesztése, sőt annak megtartása a fejlődés mai fokán kizárólag attól függ, hogy a községekben a szerdfa állomány gyarapítására különösen az utcáknak, köztereknek, valamint az állami és törvényhatósági utaknak szerdfával leendő beültetésére minden lehetőleg meg kell tenni.

Azok, akik ismerik a selyemtenyésztés természetét, könnyen rájönnek, hogy a kedvezőbb eredmény karöltve jár a létező nagyobb szerdfa mennyiséggel.

Különösen ajánlható a szerdfa sövények létesítése, mert bebizonyosodott tény, hogy a szerdfasövények jelentékenyen rövidebb idő alatt használhatóak selyemtenyésztési célra, mint az ugyanegy időben kiültetett fák.

Zalavármegyében 1906. évben 79 községben közterületeken és közutak mellett 6838 darab lomszedésre nem alkalmas és 2818 drb lomszedésre alkalmas szerdfa volt. A szokásos csonkítás után 2775 drb lomszedésre alkalmas eperfa áll rendelkezésre a selyemtenyésztőknek. Jutott egy selyemtenyésztőre átlag 6 fa. A magántulajdonban lévő szerdfákön kívül a fenti szerdfákönak köszönhető, hogy 451 selyemtenyésztő 5346 kgr. gubót termelt és 9731 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 21 korona volt; legnagyobb keresete pedig egy tenyésztőnek 112 koronára rugott.

Szerdfaállománya: Az országos selyemtenyésztési felügyelőség kiosztott részint a vármegye községeinek és a községekben lakó magánfeleknek, részint állami és törvényhatósági utak befásítására 1906-ban 1181 kiültetésre alkalmas szerdfát; 168300 drb 2—3 éves szerdfacsemetét.

Ez évben a községi faiskolákból kiültettek 782 szerdfát. Ez évben tönkre ment 212 drb szerdfa.

A csáktornyai járásban 1906. évben 15 községben közterületeken és közutak mellett 505 drb lomszedésre nem alkalmas és 608 drb lomszedésre alkalmas szerdfa volt, s a szokásos csonkítás után 590 drb lomszedésre alkalmas szerdfa áll rendelkezé-

sére a selyemtenyésztőknek. A magántulajdonban lévő szerdfákön kívül a fenti szerdfákönak köszönhetjük, hogy 157 selyemtenyésztő 1561 kgr. gubót termelt és 2891 koronát keresett a járásban. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 18 korona volt, legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 86 koronára rugott.

Az országos selyem. felügyelőség kiosztott részint a járás községeinek, részint a községekben lakó magánfeleknek 1906-ban 300 darab kiültetésre alkalmas szerdfát; 18000 drb 2—3 éves szerdfacsemetét.

Belicza községben 1906-ban 5 selyemtenyésztő 51 kgr. gubót termelt és 98 k-t keresett. Legnagyobb keresete egy tenyésztőnek 58 koronára rugott.

Elhelyezendő volna még a községben új ültetés gyanánt utcákon, tereken 200 drb szerdfa. Továbbá a Zalaújvár felé vezető állami út mentén 200 szerdfa.

Drávaszentiván községben 21 selyemtenyésztő 212 kgr. gubót termelt és 380 koronát keresett, legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 57 koronára rugott.

Elhelyezendő volna még a községben részben új ültetés, részben pedig pótlás gyanánt utcákon, tereken 500 drb szerdfa.

Drávavásárhely községben 18 selyemtenyésztő 215 kgr. gubót termelt és 398 koronát keresett, legnagyobb keresete egy tenyésztőnek 55 koronára rugott.

Elhelyezendő volna még a községben részben új ültetés gyanánt utcákon, tereken 180 drb szerdfa.

Muraszentmárton községben 13 selyemtenyésztő 615 kgr. gubót termelt és 1162 koronát keresett, legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 86 koronára rugott.

Elhelyezhető volna még a községben új ültetés gyanánt utcákon, tereken 100 drb szerdfa.

Peklenicza községben 6 selyemtenyésztő 51 kgr. gubót termelt és 98 koronát keresett, legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 17 koronára rugott.

Elhelyezhető volna még e községben új ültetés gyanánt utcákon, tereken 300 drb szerdfa.

Ráckanizsa községben 11 selyemtenyésztő 113 kgr. gubót termelt és 218 koronát keresett, legnagyobb keresete egy tenyésztőnek 58 koronára rugott.

Elhelyezhető volna még új ültetés gyanánt a Muraszentmárton felé vezető törvényhatósági út mentén 200 drb szerdfa.

Zrinyifalu községben 1 selyemtenyésztő 4 kgr. gubót termelt 8 koronát keresett.

Elhelyezhető volna még a községben részben új ültetés, részben pedig pótlás gyanánt utcákon, tereken 300 drb szerdfa.

Bottornya községben 10 selyemtenyésztő 37 kgr. gubót termelt és 69 koronát keresett, legmagasabb keresete egy tenyésztőnek 15 koronára rugott.

Elhelyezendő volna még a községben új ültetés gyanánt utcákon, tereken 300 drb szerdfa.

Drávaóhid községben 5 selyemtenyésztő 38 kgr. gubót termelt és 70 koronát keresett. Muraszerdahely községben 6 selyemtenyésztő 29 kgr. gubót termelt és 47 koronát keresett. Nyírvölgy községben 5 selyemtenyésztő 21 kgr. gubót termelt és 40 koronát keresett. Órség községben 8 selyemtenyésztő 30 kgr. gubót termelt és 57, koronát keresett. — Zalaújvár községben 12 selyemtenyésztő 92 kgr. gubót termelt és 167 koronát keresett. Stefanecz községben 5 selyemtenyésztő 35 kgr. gubót termelt és 66 koronát keresett.

A perlaki járásban 699 drb lomszedésre nem alkalmas és 579 drb lomszedésre alkalmas szerdfa volt. A szokásos csonkítás után 544 drb lomszedésre alkalmas fa áll rendelkezésre a selyemtenyésztőknek. 74 selyemtenyésztő 566 kgr. gubót termelt és 1047 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 14 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 62 koronára rugott.

Az országos selyemtenyésztési felügyelőség kiosztott szerint a járás községeinek, részint a községekben lakó magánfeleknek 1906-ban 19300 darab 2—3 éves szerdfacsemetét.

Alsódomboru községben 4 selyemtenyésztő 92 kgr. gubót termelt és 160 koronát keresett. Drávaegyház községben 8 selyemtenyésztő 116 kgr. gubót termelt és 229 koronát keresett. Kottori községben 12 selyemtenyésztő 120 kgr. gubót termelt és 228 koronát keresett. Murakirály községben 1 selyemtenyésztő 21 kgr. gubót termelt és 45 koronát keresett. Perlak községben 15 selyemtenyésztő 100 kgr. gubót termelt és 187 koronát keresett. Szoboticza községben 11 selyemtenyésztő 40 kgr. gubót termelt és 73 koronát keresett. Podbrest községben 18 selyemtenyésztő 54 kgr. gubót termelt és 85 koronát keresett. Tüskeszentgyörgy községben 5 selyemtenyésztő 20 kgr. gubót termelt és 37 koronát keresett.

K Ü L Ö N F É L E K.

† Kele György

Kotor nagyközség érdemes és közszeretetlen álló főjegyzője f. hó 20-án esti 6 órakor hirtelen elhunyt. A még munka ereje javában volt, rendkívül tevékeny és népe jólétén fáradozó körjegyző rágalton való halála hírelt nagy megdöbbenéssel fogadta mindenki, aki az ő nemes hevületű, költői szárnyalású lelkét ismerte és valaha alkalma volt — mélységesen érező jó szívének szeretetét, ragaszkodását érezni. Kele György tulajdonképpen a papi pályára készült és mint IV. éves theológus hagyta ott a papnevelő intézetet, mely után mint önkéntes részt vett a boszniai hadjáratban is. A boszniai hadjárat után, ott szerzett betegségéből felgyógyulva, a jegyzői pályára lépett s így került Kotorba. Fialat éveiben költeményeket is írt, később azonban ezekkel fölhagyott és egyedül községének és a közügynek élt, mely működésében általános szeretet és köztiszteltetben részesült mindenünne. A temetésén lényesen megnyilvánult ama közszeretet és tiszteltet, melyet Kele György a közjónak szentelt munkás életével magának kiérdemelt. Nemcsak Kotor községnek apraja nagya sereglett össze, hogy megadja a végtiszességet a község nagyérdemű önzetlen vezetőjének, hanem közelről távolról eljöttek mindazok, a kik Kele Györgyöt hivatalos avagy magánérdekekből ismerve, tisztelték és szerették.

— A „Zalamegyei Ált. tanítótestület” „Muraközi Tanítóköré” 1907. évi XXXIV. rendes közgyűlését május hó 8-án d. e. 10 órakor Szoboticán, az állami népiskolában fogja megtartani. A közgyűlés előtt 8 órakor az áll. népiskola IV. osztályában a földrajzból az illető osztálytanító gyakorlati tanítást tart. A közgyűlés tárgyszorozata: 1. Einöki megnyitó beszéd. 2. Évi jelentés a választmány működéséről. 3. Az új rajztanításról. Előadó: Dienes Károly állami tanítóképző-intézeti tanár. 4. Miképp lehet

az idegen ajku gyermekeket rávenni, hogy az iskolán kívül is maguk közt magyarul beszéljenek» című tételről értekeztek Besenhofer Mihály áll. tanító. 5. A közgyűlés elé tartozó folyó ügyek. 6. A jövő közgyűlés helyének kijelölése. 7. Tisztújítás. 8. Esetleges indítványok. 9. Tagsági díjak beszedése. A közgyűlésre, melyet 9 órakor ünnepléyes »Veni Sancte« előz meg, a »Muraközi tanítókör« tagjait s a népoktatás ügyének barátait tisztelettel meghívja. Csáktornyan, 1907. április hó 20-án. Brauner Lajos a »Muraköz Tanítókör« elnöke. Közgyűlés után társasbéd a nagyvendéglőben. Egy teríték (5 fogás, bor nélkül) 2 korona 60 fillér. — Akik e társasbédben részt akarnak venni sziveskedjenek ezt egy levelezőlapon Koos János szobolcái áll. tanító ural május hó 4-ég bezárólag közölni.

— **Szinészet Csáktornyan.** Alig egy éve, hogy Szilágyi Dezső szingagzató társulata Csáktornyaról a közönség legnagyobb megegedése és elismerése után ellavozott. Most ismét visszajön, hogy a csáktornyai műértő és színház kedvelő közönségnek kellemes estéket szerezzen. A társulat jelenleg Sümegen játszik, az ottani közönség osztatlan elismerése mellett, de a társulat titkára már Csáktornyan jár, hogy a közeli évadra megtegye a szükséges előkészületeket és gyűjtse a bérleteket. A társulat, mint halljuk a jövő hét vége felé érkezik Csáktornyára és vagy május 2-án, vagy 4-én kezd meg előadásait. Szilágyi Dezső színtársulatát nem kell a közönség pátfogásába és jóindulatába ajánlanunk, mert a mult évi itt szereplése a társulatnak és a társulat igazgatójának ismert művészi érzéke elég biztosíték arra, hogy a közönség nem fog csalódnai a társulatban és városunk színházi igényeit teljesen kifogják elégiteni.

— **Halálozás.** Tóth József állategész-ségügyi felügyelői teendőkkel megbízott m. kir. főállatorvos folyó hó 20-án esti 3/8 órakor életének 64-ik, boldog házasságának 35-ik évében, rövid szenvedés után Debrecenben elhunyt. Az elhunyat neje, szül. Satori Emilia; gyámleánya Tóth Erzsike, fivére, Tóth István nyug. grófi tisztartó és felesége gyászolják. Nyugodjék békevel!

— **Póttartalékosok kárpótlása.** Az 1905. évi ujoncozás elmaradása miatt kivételosen tényleges szolgálatra behívott póttartalékosok a mikénti segélyezése ügyében a honvédelmi miniszter 15605. számú rendeletében leiratot intézett a vármegyékhez, melyben tudtul adja a vármegyéknek, hogy a segélyezésre felterjesztettek közül 13048 póttartalékos segélyezését találta indokoltnak, a kiknek a segélyezésére 218218966 K-t igényelne. Mivel azonban az 1906. évi költségvetésben e cimén csak 1500000 K van felvéve, az ezen összeget felülmúló 68218966 K-t olykép egyenlítetté ki, hogy a segélyezés mérvét 32%-al leszállította. Egyben tudatta a vármegyékkel, hogy a segélyezésre felterjesztettek közül a nőtlenekek és vadházaságban élőket törülte, ellenben az utólag felterjesztett jogosultakat felvette a segélyezendők közé. A csáktornyai járásban 7 póttartalékos segélyeztek összesen 300 K 33 fillérel, melyet az illetők már fel is vettek. A segélyezettek közül 1 bottornyai, 2 VIII. hegykerületi, 2 belicai, 1 jánosfalusi és 1 gáborvölgyi lakos.

— **Gyászhirek.** Özv. Löbl Ignácné szül. Herzer Josefín folyó hó 26-án este 8 órakor 66 éves korában Csáktornyan elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz. Nyugodjék békében!

† **Kollarics Mihály** nyug. aljárásbíró f. hó 27-én déli 12 órakor hosszu szenvedés után 69 éves korában Csáktornyan elhunyt. Elhunytban ismét egy tipikus tisztelt alakja hunyta le örökre szemét a régi hazafias muraközi gárdának. A hatvanas években, mint muraközi esküdt, később, mint muraközi szolgabíró szolgálta Zalavármegyét. A közigazgatás és igazságszolgáltatás különválasztása után a csáktornyai kir. járásbíró-sághoz nevezetett ki albirónak, a hol 2 évvel ezelőtt történt nyugdíjaztatásáig híven töltötte be kötelességét. Elhunyt mintaképe volt a pontos és munkás tisztviselőnek. — Mint az állam polgára mindig a függetlenségi eszméknek volt kérlelhetlen bajnoka s bár e miatt többször voltak kellemetlenségei sohasem hagyta magát meggyőződésétől eltántoritani. Temetése f. hó 29-én d. u. fel 5 órakor lesz a drávaszentmihályi temetőben. Nyugodjék békével.

— **Baleset.** Medvesek Jakab szászki lakos, a helybeli gőzmalom molnára folyó hó 23-án a hengerszék tisztogatása közben vigyázatlanságból a fogaskerekhez ért, mely a szegény ember jobb kezének mutató és középső ujját széttronsolta. Dr. Viola Vilmos orvos első segélynyújtása után a varazdi közkórházba szállították a szerencsétlenül járt embert.

— **Szerencsétlenség az erdőn.** Verhász Jakab és felnőtt fia véghegyi lakosok f. hó 18-án az erdőben egy hatalmas bükkfa kivágásával voltak elfoglalva, miközben Verhász felesége és nevelt fiuk az 5 éves Jambrovics Ferenc is kimentek hozzájuk. A fa már jól keresztül volt vágva a tövenél, mikor egy hatalmas szel a fát hirtelen kidöntötte, a mely elől az asszony és az 5 éves fiu nem tudtak elmenekülni, fa reájuk zuhant. Az asszony könnyebb sérülés arán megmenekült, a kis gyermekre azonban oly szerencsétlenül esett a fa, hogy a mellét összenyomta és fulladás általi rögtöni halálát okozta.

— **A közlőgő permetezési idény alkalmából a t. szőlőbirtokos közönség figyelmébe ajánljuk a dr. ASCHENBRANDT-féle „BORDÓI POR“ használatát, mint a szőlő (és burgonya) peronosporájának legkötünőbb, legjobbban tapadó és ezért a legolcsóbb ellenszerét. A magyaróvári gazdasági akademia növénykórtani állomása négy évi kísérletezés után véleményét a következő szavakba foglalta össze: „Az összes eddig használatban levő permetező anyagok közt teljes részlehaltatlanul megadhatjuk az első helyet a bordói porból készült oldatnak. Kitűnő tapadóképessege biztosítja használhatóságát és elterjedését ezen anyagok, a melyely az újabb permetező anyagok közül egy sem versenyezhet“. Különösen a tavalyi szomorú tapasztalatok után, miket szőlősgazdáink a permetezés terén szereztek, a fokozottabb elővigyázat nagyon helyén van. A cordói por oldatának elkészítéséhez szakértelem nem kell s így de a legegyszerűbb munkásra is rábízható, amellet pedig az oldat elkészítése csak néhány percet vesz igénybe.**

— **Partvédelmi munkálatok szükségessége Légrád mellett.** Légrád község folytonosan küzd a határában összefövő Mura és Dráva folyók szeszélei ellen. Valamikor Légrád földrajzilag is Muraközkhöz tartozott, de a szeszélyes Dráva egyszer csak kikerült és most szárazföldi összeköttetésben közvetlenül Horvátország felé nyitott az útja. míg az anyaországtól két folyó választja el. — Utóbbi időben védelmi munkálatainak segítségével az allamhoz fordult, hogy a község veszélyeztetett pontjait megvédhesse. Ép e hó 15-én volt ezen ügyben nagyszabásu helyszini tárgyalás vármegyénk alispánja, Árva Lajos elnökelete alatt, amelyen részt

vettek Balogh Sándor műszaki tanácsos, az eszéki m. kir. folyamernőki hivatal főnöke, dr. Buchberger József miniszteri főmernök a zalaegerszegi m. kir. államépítészefi hivatal vezetője, Viosz Ferenc a kanizsai járás főszolgabírája és Légrád község kiküldöttjei: Fábian Gyula, Bors György, Friedfeld Henrik, Sznopek József és Kovács Gyula községi képviselők. A körültekintő részletességgel megejtett helyszini tárgyaláson egyértelműleg megállapított, hogy a tervbe vett partvédelmi munkálatok feltétlen és sürgősen teljesítendők. Légrád község vezetői küldötteiségileg fognak tisztelegni Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél, hogy a szükséges munkálatokhoz az összes költségek adományozását kérjék.

— **Lopás.** Simon János szabólegény Kőpjár István csáktornyai szabó mesternél volt alkalmazásban. Mult héten azután becsut mondott a kapufélfának, a mikor is rájöttek, hogy magával vitt mintegy 75 korona értékű ruhaneműt és különböző varrószközöket. Még eddig nem tudják, merre vette útját.

— **Kiküldetés Koppenhágába.** Dánia fővárosában ez év május—június hónapjaiban a világ összes szaklapjai sajtókiállítást rendeznek. A Magyar Ujságkiadó Országos Szövetsége legutóbb tartott választmányi ülésén megbizta Lenkei Zsigmondot, a Szövetség jegyzőjét a világhiállítás tanulmányozásával. A tanulmányt eredményéről Lenkei az Ujságkiadó Lapijában fog beszámolni.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban május hó 5. napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt kérvények a m. kir. iparfelügyelőséghez (Ujteleki-utca 10) küldendők.**

— **Árva gyermekek iparosokká kiképzése.** A soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara arról értesítette a vármegyei árvaszéket, hogy a soproni kocsigyártó iparosok szövetsége tagjainál vagy azonnal, vagy a legközelebbi időben 8 kovács tanonc, 2 kerékgyártó tanonc és 1 kocsinyerges tanonc volna elhelyezhető. A munkaadó mesterek hajlandók ezen tanoncokat, ha négy esztendői tanítási időre szerződnek, teljes ellátáson kívül ruházattal is ellátni. Tekintve, hogy a tanonkekereső mesterek szakmájukat mind alaposan értik, Sopron városa ipara általánosságban igen magas fokon áll s így a tanoncok alapos kiképzése biztosítva van, de ezen kívül még az ideszegődő idegen nyelvű tanoncok a magyar nyelvet is teljesen elsajátíthatják: ennél fogva felhívja az árvaszék a közigyámokat és községi előjáróságokat, hogy hassanak oda, miszerint különösen horvát és vend anyanyelvű árvafluk iparos tanoncként elhelyeztessenek. A gyámok forduljanak közvetlenül a soproni kocsigyártó iparosok szövetségéhez.

— **Dr. László Béla ügyvéd** irodáját Rákóczi-utca (vett Perlaki-utca) 194. szám alatt (a járásbírószággal szemben) nyitotta meg.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik szeretett, felejthetetlen léteim elhunya alkalmával részvétnyilatkozatukkal és a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalommat enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetemet.

Csáktornya, 1907. április 24.

Özv. Ziegler Kálmánné.

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora,
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Preplatna cena je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JOZSEF.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Gazdi i družina.

Dalje.

Stuplenje vu službu.

Pogodjeno družinče je dužno vu ustanovljenim vremenu vu službu stupiti. Gazda je družinčetovu marhu samo onda dužen vu svoj dvor prijeti, ako to vu pogodbi stoji, ali vu nikakvim slučaju nije dužen gazda živinu onda prijeti vu dvor, ako su ova betěžna. Ako nega druge pogodbe, onda je prilikom selitbe gazda dužen dati — kola i marvu za preseliti družinče.

Ono družinče, koje vu ustanovljenom vremenu vu službu nestupi, more gazda zatužiti i policaji ili žandari ga odeženeju k gazdi. Ali ako pak gazda pretrgne pogodbu i neče pogodjeno družinče k sebi zeti, onda oblast i gazdu sa žandari mora prisiliti na to, da pogodjeno družinče k sebi zeme i njemu vu pogodbi izrečen stan daje. Ako gazda niti onda neče služinče k sebi zeti, do šeststo korun kaštige mora platiti, mora družinčetu vun dati na celu letu njegovu službu i komenciju, mora platiti sve stroške. Ako pak služinče pretrgne pogodbu, onda on more biti kaštigan do šeststo korun strofa.

Kada nemora družina vu službu stupiti?

Jesu slučaji kada služinče ima pravo, ako pogodbu raztrgne i vu tih slučajov mu niti nebude mogel nitko nikaj naškoditi.

Ovi slučaji su sledeći:

1. Ako za ono vreme, vu kojem bi vu službu moral stupiti, je po betegu ili po nesreći nepriličen postal za delo.

2. Ako je potli pogodbe takov imetek dobil, pri kojim je potrebno da i on bude ga obdelaval sam.

3. Ako se je njegov položaj med vremenom tak obrnul, da njegova familija drugač nebi mogla obstati, ako on nebi bil doma.

4. Ako ga gazda neče deti na ono mesto, na koje se je pogodio.

5. Ako se je kaj takovog dogodilo, zbog česa služinče ima pravo i bez odpovedanja ostaviti gazdu.

Ali vu svih ovih pet slučajov samo onda prestane zaistinu pogodba, ako služinče ne samo bez reći ostavi gazdu, nego sa rečjom ili vu rekomenđeranom listu mu odpove. Ali i to odpovedanje je samo onda gillano, ako ga dugo nezavlačimo. Tojest ako denes zezna da nemore duže služiti, za dva dni već mora to prijaviti gazdi, jer trećji den je gazda već ne dužen to prijeti za znanje.

Kada more gazda odpustiti slugu.

Kak ima pravo sluga, da vu nikojih slučajah, da pretrgne pogodbu, te neprime slugu vu službu.

Ovi slučaji su sledeći:

1. Ako gazda kakov takov prigovor zezna za služinče i za njegovu familiju, koju onda ni znal, kada je pogodbu sklopil.

2. Ako je družinče onda, kada bi vu službu moralo stupiti, vđ kužnim betegu.

3. Ako je družinče vu nesreći ili vu betegu na hitroma nepriličnim postalo za službu.

4. Ako družinče vu redovitim vremenu vu službu neče stupiti, onda ga gazda niti nemora više prijeti.

5. Ako se kakov takov dogodjaj prijeti, vu kojem gazda i bez odpovedanja more odpustiti služinče.

Ako služinče nepravičnim drži, da je gazda pogodbu raztrgel, more ga za tri dni zatužiti pri oblasti. Ako ova prva oblast mu nije po volji sudila, more apelirati do druge oblasti. Ali dok nedobi od te oblasti suda, se mora držati prvoga suda.

Porez i školska daća.

Na služinče — kakti na služinče — odmerjene porcije i cirkvene porcije polovicu gazda mora platiti, bez toga da bi to gazda mogel služinčetu iz plaće abcugovati. Kak takajše za družinčetovom školskom decom, ako je prilikom zapisanja dece kaj treba platiti, to vu polovici gazda mora platiti bez toga da bi to mogel slugi abcugovati.

Soldacija.

Ako na leta pogojeno služinče kakti rezervista nutri rukuje med soldate na muštru, ili ako prvič rukuje nutri kakti erzatz rezervista na dva mesece, njegovu plaću mu i na to vreme mora gazda platiti i takajše na mesto njega namestnika držati, kojega je gazda dužen platiti. Dakle služinče i onda dobi plaću, ako je vu soldaciji.

Nedelja i svetek.

Osobito mora paziti gazda nato, da vu nedelju i vu poleg vere družinčeta na njegov svetek ga netira vu delu. Iznimlje se ispod ovoga paradni kućijaš, pak takvo družinče, koje se i na domaće delo pogodilo, koje delo nemore stati. Ali i ovim je dužen gazda svaki mesec celi dan ili svake dva dva tjedne pol dneva fraj pustiti u slobostčinu. Ako je koje delo ne moći zavlačiti, onda gazda more zahtevati i vu nedelju ili na svetek, da se ono delo izvrši, jer ako se nebi izvršilo bi veliki kvar bil gazdi, (Suho žito pred deždjom nutri spraviti i t. d.) Takovo delo mora družinče izvršiti, ali ako bi gazda navadu načinil iz toga, te bi navek rad dal delati, družinče ga more pri sudu zatužiti.

(Drugiput dalje.)

Politički pregled.

Još se razpravlja zakon od plaće onih učiteljov, koji ne službovaju pri orsačkim školam. Mnogo se popravlja pri zakonskim članku. Osobito bi vtahi radi vnogo popravljaljali, ali se jim to neda vu onim slučaju kada nĕmaju pravice.

Kořsuth Ferenc ako je i malo betežen, ipak je bil nazočen na sednici gospodarstvenog odbora gde je izjavu načinil, kak stoji pogodba sa Austrijom. Tak stoji, da bude se samostalna magjarska harmica vu zakon zela. Po 1917. ljeta duže se više nebude nikakva pogodba načinila za skupnu harmicu, nego budemo ni harmičili svu robu kaj dojde iz Austrije k nam.

Na taj govor je odgovoril austrijski ministerepredsednik i njegov govor se glavno slaže sa Kossuthovim. Ali malo oštreše je govoril austrijski ministerepredsednik i to zbog toga, jer sada kortešuje, najme vu majšu bude zbiranje ablegatov vu Austriji.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kalendar.** Aprilis 29. Pondeljek. Peter mučenik — 30 Tork, Katarina sien-ska — Majuš 1. Sreda Filip i Jakob apoštol — 2 Četvrtak. Atanar biskup. — 3. Petek, Našešje sv. Kriza. — 4. Subota Florian muč. 5. Nedelja Pius papa V. — Evangelium ove nedelje je: Ako kaj prosite od mojega oca. — Zadnji farta'j meseca je majšu 4-ga ob 3 vuri 34 minuti po pol-dne. — Vreme bude lepo.

— **Ciganski sud.** Prošloga ljeta su vnogo kvara napravili cigani vu Fehérvarmegiji pak su je žandari zabavad iskali nisu je mogli prijeti. Nazadnje je vu Kispésti negdo povedal žandarom, da su glavne vođje ciganske bande Kolompar Ferenc, Rafael Lajoš i Rafael Imre vu pilisvörösvarskim laboru. Žandari su vu noći obkolili šatore i Rataele su prijeti. Cigane je jeden njihov pajdas povedal tojest izdal žandarom. Taj pajdas je bil Oláh Dani. Na njegovu glavu su zbog toga drugi cigani izrekli smrt. Smrt-nog suda su prošle dane izvršili, kada su vu noći iz šatora vun zvali Olah Danija Olah je vun išel i pred sobom tri sajami namazane ljudi videl, koji su ga taki zgrabili. —

— Ti si dal žandarom prek Rafaela vezda vumreš!

Sa tem su tri stranjski cigani na njega revolvera pritisnuli i strelili ga. Zatem su bez toga da bi je gdo poznal odežžali. Dovezda su je ne mogli prijeti. Olah Istvan brat Olah Danija je prijavil celu stvar sudu.

— **Bik na proščeciji.** Redki dogodjaj se je pripetil na vuzmene svetke vu Szabadki. Velika proščecija je išla ravno na Kalvariji, kada je jedan preplašeni bik kak

divji dobežal pred prošecijom naproti. Vu velikoj zmešanosti, koju je bik zročil se jih je više petdeset ljudi oranilo. Preplašenoga i besnoga bika su zatek sa revolveri počeli tirati i po prilici do sto susov su pustili vu njega, dok nazadnje od trideset ranah krvareni se je na vulici doli srušil. Oranjene ljudi su doktori taki vu špital dali odpejljati.

— **Kak dugo** budemo imali lapora. Letošnja velika dragoća lapora je jednomu nemcu na pamet donesla, da izračuna kak dugo budu koji orsagi imali lapora. Veli da vu najhujšim položaju je zbog toga Nemski orsag, koj niti stolet nebude imel dosta lapora. Vu Englezkoj bude 300 ljet dosta lapora. Vu Češkoj bude 200 ljet dosta onaj lapor, koj je još vu zemlji. Belgium Szilezija i Moravska imaju još za jezero ljet dosta lapora. Najviše je lapora još vu Kinezerskoj i vu Ameriki, gde bude još 3—4 jezere ljet dosta lapora.

— **Proti agentom.** Minister znutrašnjih poslov je na znanje dobil, da više — agentov koji ljudi vabiju vu Ameriku su pisali obćinskim notarijušom, da naj je podpomažeju vu tem da čim više ljudi moreju odvabiti vu Ameriku.

Od svake glave dobiju notarijuši 5 forintov. Minister je vezda pozval sve vicekomuše, da naj daju vun naredbu, da svaki notarijuš mora paziti, da kakvi agenti nepuntaju vun ljudi i da svaki slučaj od ovih agentov prijaviju.

— **Putovanje na ledu.** Ali Bog nas oslobodi toga putovanja. Vu Galiciji su uajme velike poplave bile sada kada se je led talil. Na Vistula vodi je led plaval i na jednim mestu je zaphal. Zbog toga je bilo se bojati da sve moste led na nikaj dene. Lasocky grof kotarski kapetan je sa dvemitežaki sa dinamitom raztrgaval leda. Ali na jedanput je ona tabla leda, na kojoj je grof bil sa težaki počela plavati i tak je i grof isel snjom. Bilo se je bojati, da svi tri tam pogineju. — Grof je na to počel iz revolvera strelati, da sa tem počujeju vu selah, koja su poleg vode. Nazadnje je došel jeden čun koj je onda grofa i dva težake oslobodil. Več je pet kilometrov daleko plaval grof na tabli i sva sreća mu je da je prije bil oslobodjen, kak se je led vu jednoga mosta pinotlin tresnul. Svi tri bi zgubljeni bili.

— **Novi tati.** Iz Marselja se čudnovata vrst tatbine javi. Čim više je broj onih nesrećnih ženskah, kojim tati vuha odrezuju — i to zbog da vu vuhi stojeće drage ringline ksebi dobiju. Ta tatbina je najprvič vu Napolju vu Taljanskoj bila poznata i tak je došla prek vu Francuzki Marselj. Gdagud se pripeti, da na vulici ženska završne zatek omedle a fakin pak odbeži. Jeden sudec je do vezda šestnajst takovih vuah sakupil skup. To je najhujše da krivce nemore prijeti redarstvo, jer su jako friški. Kada su za stan jednoga tata saznali i hoteli ga prijeti, ovaj si je prije sa britvom prerezal šinjaka i tak su samo na mrtvo njegovo telo došli. — To je zato načinil da nemora povedati za svoje pajdaše.

— **Španjolski kralj** i ciganica. Jako znamenito delo pišeju nekoje novine, kak je došel španjolski kralj do toga da siknjeginju Emu Battenberg zeme za ženu. Najme jedanput se je dogodilo da se je sretal kralj sa jednom starom ciganicom. Č njoj je hotel dati jednoga cekina. Ali ona nije hotela to prijeti i povedala je, da je ona zadnja koja živi iz jedne kraljevske afri-

kanske familije. Imala je dva cekine još iz svoje familije. Jednoga je dala jedanput jednoj lepoj frajljici, koja ju je oslobodila jedanput kad je opala od smrti. Ta frajljica je iz kraljevske familije. A sada ovoga drugoga cekina daje mladomu kralju. Najpoišće para cekinovoga i uaj si zeme onu frajljicu za ženu. Kralj je primil cekina. Potlam kada je vu Englezkoj bil, povedal je to i engleskomu kralju koj je rodjak mladog Emu Battenberg. Englezki kralj je znala da para od cekina ima herceginja Ema. — Pa zato se je trsil da taj par skupa spravi. Kaj se od onda pripetilo, to znamo. Samo jeli je pripovest istina ili samo izmišljenost, to bi samu sam kralj španjolski znal povedati i njegova žena Ema.

— **Otca je strelil.** Vu Thurnu na Nemskem je jeden 17 ljet star dečko strelil svojega oca. Otec je pijanec bil i navek je buhal mater. Toga se je uavolil sin, pak je strelil oca.

— **Grofica i cigan.** Vu Sopronu — ako je stvar istinita — su se znameniti zaruki dogodili. Grofica mlada Festetics zvana si je zaručila jednoga muzičakoga cigana, primaša Nyáry zvanoga. Jeli je istinita stvar ili nije, još neznamo, samo iz jednih austrijskih novinah smo čitali, koje rade negda-negda i lažeju.

— **Kuliko je zvezdah.** Več iz pripovesti znamo da je jeden kralj postavil pitanje, da kuliko je zvezdah na nebu, ie je taj odgovor dobil, da tuliko je zvezdah na nebu kuliko peska vu morju. — Kralj je bil zadovoljen sa tim odgovorom. Ali to nije sigurna stvar, jer nema tuliko zvezdah ipak kuliko je peska vu morju. Jeden englez je izračunal, da zvezdah koje se slobodnim okom vidju je samo 7647. Od zvezdah prve veličine do devete veličine koje sa rešpekterom moremo videti ima 630 jezer. Zvezde koje su desete veličine njih ima dva milijune 311 jezer. Tuliko je zvezdah na nebu. A kuliko je peska vu morju, to sigurno niti jeden človek nebude mogel zračunati.

— **Umorstvo.** — Vu Mödingu poleg Beča je jeden Lesner zvani kovač zaklal svoju familiju Sekirom je zaklal svoju ženu i dvoje dece. Zrok njegovomu činu je to bilo, da je imel slabo penez.

— **Vu Ameriki.** Vnogo neprilikah postigne naš siromaški narod vu Ameriki. Pak ipak imaju vnogi volju da ideju vu Ameriku. Ali najvekša nesreća, koja je do sada postigla vu Ameriku otišle naše ljudi je ta da je Monongahela zvana voda poplavila celu okolicu, gde su naši ljudi imali imanja. Zbog velike poplave stotina i stotina ljudi je došlo na bogečku palicu, koji su još pred nekojim danom se niti ne ufali misliti od velike nesreće, koja se samo vu Ameriki mora dogoditi. Strašno je kuliko ljudi je zgubilo življenje prilikom velike vode. Materre su decu morale pustiti iz rukah, da samu svoje življenje moreju osloboditi. Velika voda je vu noći došla i vnogi dok su se gori stali već su se ne mogli osloboditi. Na vulicah je 14 laktov visoka voda bila, tak da vu niskih hižah je čista do nahizja bila. Kada je voda otišla, uništenje se je vidlo sve posvud. M. keszport mesto je uništeno bilo. I stotina stotina naših ljudih plače za svojim imetkom.

— **Na dno morskim.** Pred nekoliko dneov je jedna englezka ladja sa tem išla na obale Natal otoka, da poišće blago koje se još za vreme bursko-englezkog tabora zgubilo. Početkom burskoga tabora je

Krüger četrinajst milijonov vu zlatu hotel poslati vu Europu. Ovi su penezi vkradjeni bili još prije, kak su vu Europu stigli, al se ipak misli, da ona ladja koja je nesla peneze se je vtopila.

Sada se je načinilo jedno družtvo, koje tu zadaću ima, da ove peneze na svetlo donese iz morja. — Veliju da je na onim mestu, gde hoćeju iskati i više drugih ladjah vtopleni, takaj sa penezi.

— **Interesantna molba.** Poslije ruskog japanuskog rata, koreanska stranica reformama posiala je na nauke nekoliko hiljada koreanskih mladica i tamo ih je izdržavala do prije kratkog vremena. Kako je sada ova stranica pala u nemilost kod vlade te je izgubila kredit, to je prestala do šalje pomoć svojim potomcima u Tokiju, koji su dopali vrlo velike bijede i oskudice. Kako im je već gladovanje zaprijetilo životu, ovi se obratiše koreanskoj vladi s molbom za pomoć, a da bi svoju molbu što bolje potkrijepili i pokazali bijedu svoju, 21 učenik odsječe po jedan orst sa ruke i sa ovim prilozima poslaše molbu u Seul koreanskoj vladi!

— **Romantični Amerikanci.** Zna se već, koliko se Amerikanci hvale i koliko si uobražavaju. Jedno je, što ih jedi i srdi, a to je, što nemaju kao ostarjela Evropa, starinskih dvorova i ruševina od starih gradova iz davnih davina. Pa kad im je već sudbina dodijelila, da im je sve novo novcato, uglačano sjajno i svjetlo, a oni opet toliko čeznu za nećim, što je pod zubom vremena potamnilo i samo podsjeća na nekadašnju slavu — sjetili su se, kako će si u tomu pomoći. Sad su stali dolaziti vu Evropu i kupovati kojekakve starinje. Što kupuju stare slike i druge umjetničke stvari nije ni čudo: za njih se otimaju i Evropljani; ali su u posljednje vrijeme stali dovoziti iz Europe i stare — črepove za pokrivanje krovova. Ne treba misliti da ih to jeftino stoji; naprotiv za te stare črepove plaćuju mnogo više, nego da bi ih stajali novi i smatraju, da su vrlo jeftino prošli, ako za njih dadu samo dvadeset i pet po što više nego za nove. Nedavno je u englezkoj kupljeno nekoliko hiljada starih črepova, pa je sve liepo kao kakva antikna stvar pazljivo zavijeno, upakovano i ladjom prenešeno u novi svijet. Tim je črepom pokriveno nekoliko ljetnikovaca, te su sad u očima Amerikanaca dobili nekakv starinski romantični izgled. Tako su se Amerikanci dosjetili, da i oni imaju starinsko.

Z A B A V A .

Prava rieč u pravo vrijeme.

Baš sam se na vrlo liepi i srdačni dogodjaj zmislih, koj se je godine 1867 u Peštu dogodil i kojemu sam, za onda peštanski dijak, bil svojom osobom sviedokom, jer sam sve osobe, kojih se tiče, poznal.

U ošteriji »k zlatnomu vrcu« je danas bilo nenavadno sve tiho u sobi gde su se svakdanji obligatni gosti sastajali, pak je i jedan za drugim još rano za večera domov odhadjal tak, da su okolo 10-e vure samo još trgovac prevudjenim mesom Popovič i Kramar Zsoldi pri stolu sedeli, a ošterijaš, koj je već čeli večer videl, da neka neide pravo danas u družtvo toga stola je iz daleka ta dva prijatelja opazival, koji su mu čec jedan naproti drugomu sedeli i mučali.

Na jedan krat zapita Popović Zsoldia: »Daj mi brate povedj kaj imaš proti mojemu — Leopoldu, da si ga pri snubočenju tvoje Trezike u kratko odbil?«

»Kaj bi ja proti tvojemu sinu imal? — Nikaj!« — odgovori Zsoldi.

»Ah to mi negovori! — veli Popović — »Za nikaj se neodbija pošten snubok.«

»Hm!« — veli Zsoldi — »Znaš, on nije partija za moju Treziku!«

»Kaj?« — zavikne Popović — »nije partija za Treziku? — To je smiešno!

On je liepi i dobar dečko, kada se oženi prevzeme moj obrt i po mojoj smrti nasliedi moju kuću i moj cieľi imetak. Pak onda još veliš, da nije partija za Tvoju — kćer?« — veli srdito Popović.

»O tomu nije govor, i ja to sve dopuščam, ja dapače nebi niti najmanje imal proti toj ženitvi!« — veli Zsoldi — »ali moja žena veli, da Poldek nepristaje Treziki. Ona je nobel odgojena, učila je sve i svašta govori francezki i englezki, pak onda nepasa za ženu jednomu meštru, već po nju mora višeti dojt, doktor ili fiskal.«

»Ah, tak to stoji! Dakle na doktore i fiskale se tu čeka! — No, onda gledajte, da jednoga ulovite, koj će samo novce ženiti, a kramarovu kćer vzeme k tomu, jer drugčije neide. Ali pazite, da vam nebude žal da ste kćer doktoru ili takovomu na vrat obesili, miesto da ste ju dali onomu, koj je doduše samo ono, kaj mu je i otac, najme pošten mešter, ali dievojku neuzima radi novac, već jer ju iskreno ljubi. Ti niti nesanjaš, kak se ova dva ljube, pak ti hočeš ta dva srđca silom razstaviti!« — veli uzrujano Popović.

»No, no, — to nebude tak strašna ljubav! to su valjda one prolazne mladenačke norosti!« — odgovori Zsoldi mirno.

»No, ako ti tak slabo tvoje diete poznaš, to je onda dosta žalostno; ali ja je obođva bolje poznaj!« — veli Popović — »pak ti stoga velim, da ako samo malo imaš čuti, tak odmah dozvoli, da bude iz naše diece par.«

Pusti me na miru stimi pripoviestjama! — odgovori Zsoldi — »to ti na me nikaj nespada; spominaj se s mojom starom, ja se u to nepačam.«

»Jer se niti nesmeš!« — otrese se Popović srdito. — »Ti u obće u kući nemaš rieči, ti si u kući nitko, tebi je dužnost samo trgovinu održavati, koja je pe-nezi tvoje žene utemeljena. — I moja žena je svojem novci položila temelj našemu obrtu, ali joj zato nije nikada na um palo takova prava si prisvojiti, koja samo muža idu. Ju sam uvijek gospon u kući, a žena ima samo votuma koj negda i propadne.«

»A kak stoji pri tebi?« — govori dalje — »I ti si tvoju kramariju vlastitim marom i trudom podigel na današnju veličinu; i Tvoja gospa bi se mogla ponositi stobom. — Ali žalibože baš je suprotivno! — Ona ti nedopušču se niti u najvažnije domaće stvari miešati, tvoja gospa je vašu kćerku dala učiti nepotrebne stvari, samo da iz nje nobl gospu načini, dievojka je morala učiti stvari, koje su za bolje i finije ljudi, ali kramarskoj kćeri nestoje dobro. Tvoja žena od odgojenju tvoje kćerke toliko gizde i oholosti primiesala, da se je siromašno diete u toj gnojšnici skoro utopilo, da nije u njem bila skrta zdrava vezgra građanskog stališa, koju tvoja žena nije opazila, za da i nju zađuši. Pak niti sad kad je dievojka u dobi za ženitvu, nema ona slobodne volje i nesme svomu srđcu sliediti, već

mora čekati, dok po nju dojde »izobražen« čoviek, koj joj onda tu »čast i milost« izkaže, da ju za ženu vzeme. A ti Zsoldi? — Miesto, da se barem sada pokažeš gosponom te svojoj ženi iztieraš te bedastoće iz glave, ti samo mirno gledaš, kak ti tvoja ohola i častohlepna žena tura diete u propast. Znaš Zsoldi mi smo već stari prijatelji, ali danas ti moram reći: Ti nisi otac za svoje diete, ti nisi muž, ti si hekmek!«

»Kaj? — Ja hekmek?« — zakriči Zsoldi — »Čuješ Popović, ja sam te dugo poslušal te sam bil dugo miran, ali da bi sad na zadnje ja tvoj hekmek bil, to je malo odviše. Mi dva smo gotovi te se dalje već nemamo nikaj za spominati!« — I tim srdito vzeme svoj škrljak iz klina i otide nepazeč na pomirljive rieči ošterjašove, koj nikak nije hotel dopustiti, da se stari prijatelji ovak razidu.

Ove noći Zsoldi nije oko stisnuo, nemirno se je po postelji sim tam cieľu poč valal. Svadja sa Popovićem mu nikak nije hotela iz glave. — Hekmekom ga je nazval! — I uvijek mu je ta rieč u uhih zvonila te kad je jedno malo prosudjival i — i mirno razpravljal tu snočkanju svadju, moral si je slihome i sam priznati da Popović nema posve krivo, jer on se do sad niti nije drugčije u kući vladal, nego kak mu dobačeni tituluš glasi.

I izbilja, on je bil u kući »Nitko.«

Iz početka, kad su se oženili, je Zsoldi višekrat svoju željeznu volju i proti ženine volje izvel, ali je to uvijek bilo prepirkami skopčano. Za da u buduće te prepirke med ženom i sobom zaprieči prestal je, i onak dobročudni Zsoldi, proti volji žene, makar i najmanju stvar raditi; pak onda je iz toga došlo i to, da je svoju jedinu kćer dal po volji svoje žene odhranjivati.

Anda nije bil niti proti nameri svoje častohlepne žene, da najme svoju kćer samo nekomu društveno višesemu dade za ženu, ne, on nije bil proti tomu, ali kćerku si ipak nije želel nesretnom učiniti. Ne! — Popović mu je jednom jedinom, njegovo dosadašnje vladanje u kući, točno opisivajućom riečju oči odprl, pak ga je tim sklonul, da je svoje falinge i slabosti u kući sam sebi po tiho moral priznati.

Još nije bilo prekasno! Još se je mnogo toga zamudjenoga dalo popraviti. — »Fikom kutlja teremtette!« — Popović ni e imal vuzla na jeziku — »mrmlal je sam sobom sad mi je samo sve iz daleka promišljavati, pak ću sve videti.«

Drugod dana promišljaval je lice svoje kćerke, bledo sa modremi kolobari okolo očijuh. — Nevalja! — To niti francezki niti englezki jezik nije mogući popraviti. — Pak kad je žena otišla iz sobe, a on sam sa kćerkom u sobi ostal, pogladil si ju je policu te ju zapital jeli Trezika izbilja ima mladoga Popovića tako jako rada?

Miesto odgovora navrele su Treziki suze na oči. To je već Zsoldiu bil prilično jasan odgovor. — »Jeli ste se gde na sastanak za danas dogovorili?« — pita ju dalje. »Onda reći tvojemu dragomu, da još jedankrat k meni dojde . . . ali mē razmeš . . . samo kmeni!«

»Japek, dragi Jap k! Jeli je to tvoja istina?« — vikne Trezika.

»No, dakako da je,« — odgovori joj otac — »ali ne da bi materi o tom kaj pripoviedala za sada; ona bude već kasnije sve saznala.«

I ovak je mladi Popović još onog dana

došel po drugi krat k Zsoldiu, a ovaj je odmah Treziku ruku metnul u Popoviće- vu. U tom hipu je Zsoldievka odprla vrata i u sobu stupila i vidivša zaruke, odmah stanje stvarih shvatila i hotela — naravski — protestirati. Ali prije nego je započela, vpádne joj Zsoldi u rieč i veli:

»Dvadeset i tri godine dana sam se ja tvojoj volji pokoraval, sada jedan krat bude na moje!« — i to veli tako odlučno, da su njoj rieči zabegle i ona niti rieči nije znala progovoriti. U tom hipu joj već i Trezika padne okolo vrata i veli: — »Mamica, draga mamica, dopusti, jer mi se odviše — imamo radi!«

No, dakako, — sad je uzprkos svojih visokih francezkih i englezkih planah Zsoldievka postala posve razoružana te se nije mogla želji srđca kćeri vupirati, već je morala, makar iz početka proti svojoj volji konačno ipak popustiti i u ženitbu sa mladim Popovićem privoliti.

Dragod dana u večer su se gosti u »zlatnem vrću« samo začudili, kad su videli kak od prekjučer posvadjeni Popović i Zsoldi pri jednom stolu zajedno sede te se povierljivo razgovaraju. U teku spomenka pak veli Popović: »Znaš Zsoldi, ja »Hekmeka« nazad uzimljem, taj mi se je onak u srđitoj naglosti, ili hočeš radje, u nagloj srđitosti po jeziku posmeknut!«

»Ah pusti u miru, — nikaj ti nije treba nazad uzimati!« — odgovori Zsoldi do- br: volje — »ta to je baš bila ona prava rieč u pravo vrijeme.« —

Da pak sam si ja tu cieľu stvar još od 1867 godine tak dobro zapamtio, leži u tom, jer Bally Janko, za onda jurista u Pešti i ja rigorozista na medicinskom fakultātu smo na tih gostih do jutra plesali, a poznati smo bili sa mladim Popovićem, koj je i izvrstno hrvatski govoril te se s nami družil.

Jeli još danas postoji Popovićeva »Selcheria« u Pešti, neznam; — za onda je bila u »Sándor-utca« za muzeumom.

Em. Kollay

— † Kollarits Mihály. Opet je jeden poštuveni i vreden medjimurec vumrl včera popoldan vu Čakovcu. Pokojni bil je vno- go letah kr. sudec pri čakovečkim kotarskim sudu, a predi vu 60-tih letah varmegijski eskut i sudec. Kollarits Mihály je iz srđca ljubil svoje rodno mesto, Medjimurje i domovinu svoju. Bil je dobar domorođec, — marljiv i dober sudec. Živel je 69 letah. Naj počiva vu miru!

— Šahovo blago. Musafer-Ed-Din ostavil je za sobom samo vu dragom kamenju 250 milijuna kruna. Vu riznici je nadjena gomila safira, rubina, smaragda, tirkiza i dijamanta. Stara kruna perzijskih vladara ima jedan izvanredan rubin vu velični kokošijeg jajeta. Jedan svilan pojas ukrašen samim dijamantima, kojim se šah opasal samim najvećim svečanostima, težak je ni više ni manje nego 9 kila. Na jednoj srebrnoj vazii ima sto smaragda; jedan je od njih toliko da je pokojni šah mogel vu vu nje urezati celo svoje ime. Jedna sablja sa vu dijamantima predstavlja sam za se vrijednost od 6 milijuna kruna. Jedna od najčudnovatijih stvari vu cieľoj zbirci jest jedna velika kocka od čistoga cibra: ona ima 400 kubnih palaca zapremine. Vu Perziji se . . . da je ova kocka pala s neba još . . . u hamedovo doba i da onaj vu čijim je rukama, nikada ne može biti nesre- tan. Pokojni je šah, bil naprotiv vrlo nesre- tan.

Gab ona árak. — Clena žitka

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	pšenica	14.40 —
Rozs	Hrz	13.00 —
Árpa	Ječmen	13.00 —
Zab	Zob	14.50 —
Kukoricza új	Kuruza nova	11.50 —
Fehér bab új	Grah beli	16.00 —
Sárga bab	„ zuti	12.00 —
Vegyes bab	„ zmesan	11.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	20.00 —
Tökmag	Koščice	18.00 —
Bükköny	Grahorka	12.00 —

Hochsinger-féle „**GLORIA**“ a legjobb szer

Rheuma ellen
Hajhullás „
Fogfájás „

12 kis vagy 2 nagy üveg bérmentve kor. 5.—

Hochsinger M. és Fiai
Csáktornya.

Hochsingerova **GLORIA** najbolje je sredstvo

protiv Reume
„ Ispadanja vlasi
„ Zubobolje

12 malih ili 2 velike boce franko kruna 5.—

M. Hochsinger i Sinovi

903 13—25 Csáktornya.

TEA

védjegye
tea kanna
eredeti csomagokban
kapható: STRAHIA TESTVÉREKNÉL Csáktornya.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rostók, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egytemes
aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Keil-Lakk

legkitünőbb mázólo szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fillér.
Keil-féle aranyfénymáz képkereteknek 40 fillér.
Keil-féle szalmakalapfesték minden színben.

942 6—6

Mindenkor kaphatók :

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyan, — Korvat A. Varazsdon.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélczim: 872 18—52

„**AGRARIA**“ Budapest, Váci-út 2.

Ne higye el hanem, győződjék meg róla.

hogy van cég, ahol hihetetlenül olcsón,
(értsd nem a minőség rovására olcsón)
vásárolhat és zárolhat: Első minőségű,
seleymisztasöveget, keveretlen tiszta gépenő
olajat, henger és kenő olajat eredeti „**Uzó**“
kocsikenőcsöt, surlódásmentesítő tömítőanya-
gokat, szerelvényeket, malomszerszámokat,
vasrészeket, eszközöket, modern köz-
lőműveket, szijakat.

Ez a cég:

SCHVARGZ JÓZSEF

és Társa,

műszaki iroda és raktár. —

Gépszí-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körút 26.

864 16—52

Ha látlak, óh Zacherlin, a szívem is dobban,
 De nem fogadlak el, ha kínálnak tokban.
 Tokban a mi van, haszontalan díb dáb:
 Attól ugyan nem döglök, se féreg, se a sváb.

Zacherlin üvegen! Ez az igazi szer!
 Legyen áldott a ki készít, százszor és ezerszer!
 S valahol függ a Zacherlin plakát:
 Ott kapható Zacherlin egész éven át.

A
szülő peronoszporája ellen
való védekezéshez általánosan elismert legjobb
és ma egyúttal a legolcsóbb anyag a

Dr. ASCHENBRANDT-féle
Bordói-Por.

Ara Budapesten:

50 kilogrammos zsákokban á klg. 82 fill.

10 és 5 klg.-mos zsákokban 86 fill., valamint

2 kilogrammos dobozokban á klg. 87 fill.

Használata olcsó és biztos, előállítása gyors,
a levélhez a legjobban tapad, a permetezőzt
sohasem dugítja.

A magyar-óvári m. kir. gazdasági
akadémia növényélettani állomása
kísérletének fényes eredménye, szá-
mos magyar gazda bizonyítványa
bárkinék díjtalanul megküldetik.

A bordói por ezenkívül kitűnő ered-
ménytel használható a burgonyavész ellen,
gyümölcsfák permetezésére és baromfiólak
fertőtlenítésére.

Megrendeléseket elfogad és ismertető-füzetet
díjmentesen küld a

Magy. Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A por kapható és megrendelhető:

TÓDOR R. utódánál, CSAKTORNYA.

970 1-8

Necsak olvasni

hanem megis kell kísérlni BERGMANN
és TÁRSA, Dresden és Tetschen a/E
régén bevált, gyógyító hatású

**Steckenpferd lilio-
tej-szappanát**

azelőtt Bergmann-féle lilio-tejszappant
(jegy: 2 Bergmänner) hogy szeplőktől
ment, fehér arcot, valamint gyengéd
arcszint nyerjünk.

Darabja 80 fillér-ért kapható:

Stráhia Testvérek-nél
Csáktornya.

971 82-50

Bérbeadó.

Bottornyán 3 szoba, konyha stb.
mellékhelyiségekből álló

h á z

fél hold kerttel és

2 hold szántó föld

folyó évi május hó 1-től bérbeadandó.

Bővebbet a tulajdonosnál

MIHÁCS AMALIA
Bottornya.

9691-1

Fedeztetés.

A heliczai gazdaságban egy hatósági
igazolvánnyal ellátott 178 cm. magas fekete
angol telivér, 4 éves mén, 20 koronáért
idegeneknek is fedez. (Hátsó bal láb kesely
feje piszra. Öt ugrás.)

649 1-2

Heliczai jászágótelítő cég

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle **czukorkánál**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk
és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel
840 8-12 sok haszontalan utánczala van.

1 doboz 60 fillér.

Csak Réthy-félét fogadjunk el!

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem, hogy 1907. május hó 5-én Csáktornyán, az Árpád-
utca Hirschmann-féle házban egy minden igényeknek megfe-
lelően felszerelt és berendezett

férfi,- női-divat

és rövidárú üzletet

nyitok. — Nagy raktárt tartok a legjobb minőségű

kézi és utazó bőröndökből, utazó- és
coupékosarokból, szappan, illatszer-
és piperecikkekből, férfi és női kö-
tött és szövöttárúkból, nyakkendők,

gallérok és kiegészítőkből, turista ingek-
ből. Nagy választék szabó-kellékek-
ből! Hangszer alkatrészek. Katonai
felszerelések.

A nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását kérve, maradok

Csáktornya, 1907. április hó.

teljes tisztelettel

Egy jó erkölcsű fiutanolul
felvétetik.

971 1-0

Kelemen Béla